Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0001-4

Ba
31

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0002-9

2.

TABVLÆ TOTIVS PHILOSOPHIÆ PRACTICÆ METHODVM ADumbrantes:

Authore

CLEMENTE TIMPLERO
Stolpenſi Miſnico in Illuſtri Schola Steinfurtenſi Philoſophiæ profeſſore.

HANOVIÆ
Ex Typographia Antoniana.
MDCXI.
Cum Gratia & Priuileg. Sac. Cæſ. Maieſt.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0003-5

TABVLA ETHICÆ GENERALIS METHODVM ADVMBRANS.

- Philoſophiæ practicæ partes duæ ſunt
  - Vna generalis ἣ κατ' ἐξοχὴν Ethica dicitur. Eius partes ſunt duæ
    - Aretologia, in qua conſideranda venit
      - Natura virtutis moralis quæ cognoſcitur
        - Primariò
          - Ex cauſis quæ ſunt
            - Finis
              - Vltimus, gloria Dei.
              - Intermedius
                - Proximus
                  - εὐζωία καὶ
                  - εὐπραξία.
                - Remotus εὐδαιμονία terrena
                  - Ipſius hominis
                  - Totius Reipub.
            - Efficiens A
            - Subiectis quorũ aliud
              - Recipiens, vt totus homo.
              - Occupans
                - Internum
                  - Voluptas & dolor.
                  - Affectus & actiones hominis.
                - Externum
                  - Deus & Homo
        - Secundariò ex B
      - Diuiſio virtutis moralis C
    - Praxiologia G
  - Altera ſpecialis, quæ diuidetur in
    - Oeconomicam.
    - Politicam.

- **A Efficiens**
  - Prima *ſolus Deus.*
  - Secūda
    - Principalis
      - Mediata
        - Remota
          - Natura, *h.e. potētia naturalis homini à Deo inſita,*
            - Generalis *quæ eſt naturalis capacitas virtutis omnibus hominibus communis ab anima rationali immediatè prodiens.*
            - Specialis, *quæ eſt inclinatio ſeu propenſio ad virtutem certorū hominum propria, ortà ex bono corporis temperamento & diſpoſitione.*
          - Diſciplina *recta.*
        - Propinqua
          - Prudentia.
          - Proæreſis *recta.*
      - Immediata *eſt legitima aſſuefactio & exercitatio, hoc eſt, crebra honeſtarum actionum iteratio.*
    - Minus *principalis*
      - Impulſiua
        - Spes *præmii & metus pœnæ.*
        - Aſſidua *bonorum exemplorum conſideratio.*
        - Conſilia, *omniaq; alia argumenta ſuaſoria quibus homo ad fugam vitii virtutisq; ſtudium excitatur.*
      - Inſtrumentalis
        - Adiuuans
          1. Honeſtatis *amor, turpitudinis odium.*
          2. Prauorum *ſodalitiorum fuga, aſſiduaque cum probis conuerſatio.*
          3. Diligēs *declinatio omnis ad peccandum occaſionis.*
          4. Bonorum *exemplorum imitatio; malorum euitatio.*
        - *exēplaris*
          - Recta *ratio.*
          - Exēplar *virtutis in aliis nobis propoſitum.*
          - Sacra *ſcriptura.*

B. Secundariò ex

- Adiunctis quæ sũt
  - Propria, *ut ꝙ virtus Moralis eſt*
    - Poſita *in mediocritate.*
    - Vniformis.
    - Innocens.
    - Abuſus *expers.*
  - Cõmunia
    - Primaria, *ut quod virtus moralis eſt*
      - Spontanea.
      - Voluntaria.
      - Conſtans.
      - Honeſta & *laudabilis.*
    - Secũdaria, *ut quod virtus moralis eſt*
      - Ardua.
      - Rara.
      - Per ſe *inſenſilis.*
- Effectis, *quæ in genere ſunt*
  - Proba *vita.*
  - Beata *vita quæ cõſiſtit in bonis*
    - Internis, *ut ſunt*
      - Bona *conſcientia.*
      - Tranquillitas *animi.*
      - Bona *corporis valetudo.*
    - Externis, *ut ſunt*
      - Gloria *cuius comites.*
        - Honor.
        - Laus.
      - Amicitia.
      - Sufficientia *diuitiarum ad ſtatum vitæ felicem neceſſariarum.*
- Oppoſitis *quæ ſunt*
  - Vitiũ *morale*
    - Excedens
    - Deficiens
      - Huius *cauſa*
        - Prima *Diabolus.*
        - Secunda
          - Remota
            - Naturalis *propenſio ad malum ex temperamento corporis orta.*
            - Praua *educatio & Inſtitutio.*
          - Propinqua
            - Conuerſatio *aſſidua cum improbis.*
            - Imprudentia.
            - Crebra *prauarum actionũ iteratio.*
  - Simulatio *virtutis moralis.*

C. Diuiſio virtutis moralis, quæ alia dicitur:

- Ordinaria:
  - Pietas, cui opponitur
    - Exceſſu ſuperſtitioſitas.
    - Defectu Impietas.
  - Probitas eſt duplex quæ reſpicit, vel
    - Noſmetipſos, quæ eſt vel:
      - 1. Claſſis
        - Philautia, cui opponitur in
          - Exceſſu Authadeia.
          - Defectu Autoſtygia.
        - Autarkeia, cui opponitur in
          - Exceſſu auaritia.
          - Defectu contemptus diuitiarum.
      - 2. Claſſis
        - Temperantia, cuius
          - Species
            - Sobrietas.
            - Caſtitas.
          - Oppoſita
            - Intēperantia
              - Luxuria
                - Voracitas
                - Bibacitas
              - Salacitas
            - Stupiditas circa
              - Victum
              - Venerē.
        - Fortitudo, cuius
          - Species
            - Magnanimitas utraq;
              - Togata
              - Bellica.
            - Patientia.
          - Species Oppoſita
            - Mollities ſeu timiditas
              - Puſillanimitas.
              - Impatiētia
            - Audacia.
      - 3. Claſſis
        - Modeſtia, cui opponitur in
          - Exceſſu ambitio.
          - Defectu contemtus honoris.
        - Parſimonia, cui opponitur in
          - Exceſſu ſumptuoſitas.
          - Defectu Tenacitas.
      - 4. Claſſis
        - Vigilantia, cui opponitur in
          - Exceſſu ſomnolentia.
          - Defectu inſomnia voluntaria.
        - Sedulitas, cui opponitur in
          - Exceſſu curioſitas.
          - Defectu, ignauia ſeu incuria.
    - Alios homines. D
- Extraordinaria, vt virtus Heroica.

D. Probitas *erga alios potiſſimum homines exercenda eſt vel* ὁμιλητική. *Eſtq́; vel*

- 1. Claſſis
  - Manſuetudo, *cuius*
    - Species
      - Lenitas.
      - Clementia.
    - Oppoſita
      - *in* Defectu
        - Lentitudo.
        - Indulgẽtia *nimia.*
      - *in* Exceſſu
        - Iracundia.
        - Crudelitas
  - *Humilitas, cui opponitur in*
    - Exceſſu *ſuperbia.*
    - Defectu *immoderata depreſſio.*
- 2. Claſſis
  - Concordia, *cui opponitur in*
    - *Exceſſu Diſcordia: cui ſubiicitur*
      - Litigioſitas.
      - Pugnacitas.
    - *Defectu Miſanthropia.*
  - Synceritas, *cuius*
    - Species
      - Candor.
      - Veracitas.
    - *Oppoſitũ inſynceritas*
      - Hypocriſis.
      - Mẽdacitas, *cui ſubiicitur*
        - *Arrogantia.*
        - *Diſſimulantia.*
        - *Aſſentatio.*
        - *Obtrectatio.*
- 3. Claſſis
  - Ciuilitas, *cui opponitur in*
    - Exceſſu ὑπερκομψία.
    - Defectu, *Inciuilitas.*
  - Grauitas, *cui opponitur in*
    - Exceſſu, *nimia ſeueritas.*
    - Defectu, *Leuitas.*
- 4. Claſſis
  - Humanitas, *cui opponitur in*
    - Exceſſu *Blanditiesnimia.*
    - Defectu *Inhumanitas.*
  - Vrbanitas, *cui opponitur in*
    - Exceſſu, *Scurrilitas.*
    - Defectu, *Ruſticitas.*
- 5. Claſſis
  - Taciturnitas, *cui opponitur in*
    - Exceſſu *Garrulitas.*
    - Defectu *Intẽpeſtiuũ ſilentium.*
  - Verecundia, *cui opponitur in*
    - Exceſſu *ſtupiditas ſeu immodicus pudor.*
    - Defectu, *Impudentia.*

κοινωνητική.

E

Probitas κοινωνητική, eſt vel

- Liberalitas *cuius*
  - Species
    - Officioſitas.
    - Munificentia, *cui ſubiicitur*
      - Magnificentia.
      - Hoſpitalitas.
  - *Oppoſita*
    - Illiberalitas *cui ſubiicitur*
      - Inofficioſitas.
      - Immunificentia, *cui ſubiicitur*
        - *Paruificētia.*
        - *Inhoſpitalitas.*
    - Prodigalitas, *cui ſubiicitur*
      - Nimia *officioſitas.*
      - Nimia *largitas.*
- Iuſtitia, *cuius*
  - Species
    - Diſtributiua
      - Attribuens.
      - Retribuens
        - *Remunerans: cui ſubiicitur.*
          - *Gratitudo.*
          - *Miſthapodoſia.*
        - *Puniens.*
    - Cōmutatiua, *cui ſubiicitur*
      - Fidelitas.
      - Iuſtitia *correctiua.*
  - Oppoſitū *Iniuſtitia*
    - Diſtri*butiua*
    - Cōmu*tatiua*
    - *ad vtrāque refertur*
      - Pleo*nexia.*
      - Meio*nexia.*
      - Proſo*polepſia.*

F Extraordinaria *virtus heroica in qua conſideranda*

- Cauſæ *quæ ſunt*
  - Finis
    - Rerum *magnarum præclara ſuſceptio & geſtio.*
    - Summa *hominis cum Deo aſſimilatio.*
  - Efficiens
    - Prima, *peculiaris Dei afflatus & ductus: ſingulare temperamentum & diſpoſitio corporis.*
    - Secunda
      - Mediata
        - *Remota*
          - Peculiaris *naturæ impetus ab eiuſmodi temperamento pendens.*
        - *Propinqua*
          - Optima *inſtitutio, & quæ inde oritur ſapientia & doctrina eminens.*
          - Ardens *amor & deſiderium honeſtatis & diuinæ conditionis.*
      - Immediata *eſt actuum heroicorum frequens iteratio.*
- Subiectum
  - Recipiens
    - Heros.
    - Heroina.
  - Occupans *ſunt omnes illæ res, circa quas virtutes ordinariæ verſantur, ſed quatenus in iis excellentia & eminentia quadam cernitur: in primis verò bona publica, quæ gloriam Dei, Reipub. felicitatem ſalutemq́; hominum, præſertim æternam, concernunt.*
- Adiuncta
  - Admirabilis *impetus & facultas inchoandi præclara & eximia facta.*
  - Singularis *celeritas & conſtantia efficiendi.*
  - Felicitas *ſeu ſucceſſus valdè ſecundus perficiendi.*
- Oppoſita
  - Feritas.
  - Summa *ignauia & ineptitudo voluntaria ad omne virtutis ſtudium.*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0011-9

- G Praxiologia *in qua conſideranda actionũ moralium*
  - Natura *quæ cognoſcitur ex*
    - Definitione *qua dicuntur motus hominis ad bonum vel malum morale determinati.*
    - Principiis *quæ ſunt*
      - Externa
        - Finis
          - Boni *propoſiti aſſecutio.*
          - Mali *declinatio.*
        - Efficiens
          - In *homine*
            - Natura.
            - Intellectus.
            - Liberum *arbitrium.*
          - Extra *hominem*
            - Præparans
              - Educatio.
              - Inſtitutio.
              - Diſciplina *ſiue recta ſiue praua.*
            - Impellens
              - Suaſio, *Diſſuaſio.*
              - Laus, *vituperium.*
              - Præmium, *pœna.*
      - Interna
        - Materia, *motus naturalis.*
        - Forma, *determinatio motuum naturalium ad bonum, vel malum.*
  - *Diſtributio qua actio moralis in genere eſt triplex*
    - 1
      - Simplex
        - Spontanea
          - Conſulta
          - Inconſulta
          - *vtraq;*
            - Antecedens.
            - Cõſequẽs.
        - Inuita
          - Imprudens.
          - Violenta.
      - Mixta.
    - 2
      - Bona.
      - Mala.
    - 3
      - Interna.
      - Externa.

FINIS Tabulæ Ethicæ Generalis.

TABVLÆ OECONOMICÆ
Methodum adumbrans.

- Oeconomicæ *partes duæ.*
  - *Vna* conſtitutrix *domus, in qua conſideranda*
    - Natura *domus qua dicitur ſocietas priuata hominum & rerum domeſticarum vnius patrisfamilias imperio ſubiecta.*
    - Partes *domus quæ ſunt*
      - Familia *cuius cauſa.* A
      - Res *familiaris in qua conſideranda*
        - Natura *quæ cognoſcitur*
          - Definitione.
          - Diſtributione *ſecundū quam vnumquodque poſſeſſio œconomica eſt vel*
            - Naturalis
              - Animata
                - Animal
                  - Rationale *vt ſeruus.*
                  - Irrationale *vt beſtia*
                    - Terre*ſtris.* C
                    - Aqua*tilis vt piſcis.*
                - Planta
                  - Herba.
                  - Frutex.
                  - Arbor.
              - Inanimata. D
            - Artificialis. E
        - Media *acquirendi rem familiarem.* F
  - Adminiſtratrix *domus.* I

A.
Familia cuius cauſa

- Externæ
  - Finis
    - Vltimus gloria Dei per familiam illuſtranda & amplificanda.
    - Subordinat'
      - Proximus
        - Vitæ domeſticæ communio.
        - Præſtatio & communicatio mutua eorũ quæ ad vitã domeſticam benè degendã sũt vtilia.
      - Remotus
        - Propagatio generis humani.
        - Eccleſiæ & Reipub. cõſtitutio, amplificatio & conſeruatio.
  - Efficiens
    - Prima ſolus Deus.
    - Secunda
      - Principalis
        - Mutuus & legitimus conſenſus hominum in ſocietatem coniugalẽ ineuntium.
        - Naturalis ſobolis procreatio communi eorum opere facta. Mutua heri & ſerui ad imperãdi & parendi officia, obligatio.
      - Impulſiua
        - Appetitus naturalis procreandi ſobolem.
        - Neceſſitas & indulgẽtia ſocietatis domeſticæ cum multiplici vtilitate coniuncta.
- Internæ. B

B Internæ

- Materia *homines priuati ex quibus familia conſtituitur, cuiuſmodi ſunt Paterfamilias & ii qui ſub Patris familias imperio viuunt. In illis conſideranda*
  - Diſtinctio *fit per ordinem qui triplex eſt*
    - 1. *Ordinis*
      - Maritus.
      - Vxor.
    - 2.
      - Parentes.
      - Liberi.
    - 3.
      - Herus.
      - Serui.
  - Societas *domeſtica*
    - Prima *ſocietas coniugalis, in qua conſideranda*
      - Primariæ *qualitates*
        - Animi
          - Virtutes *intellectuales & morales.*
        - Corporis
          - Integritas *membrorum.*
          - Iuſta *ſtaturæ proportio.*
          - Habilitas *ad cōtrahendum matrimonium.*
      - Secundariæ
        - Genus.
        - Propinquitas *generis.*
        - Ætas.
        - Dos.
    - A prima *dependens*
      - Paterna *in qua requiritur cura*
        - Ipſius *procreationis.*
        - Vxoris *prægnātis & parturientis*
      - Herilis *in qua requiritur cura,*
        - Neceſſitas.
        - Delectus.
- Forma *conſiſtit in diſtincta & harmonica hominum familiam conſtituentium inter ſe coordinatione, ad vnum corpus domeſticum redactione.*

C
Beſtia *terreſtris eſt vel*

- Alata
  - Apis.
  - Auis
    - Gallina.
    - Anſer.
    - Anas.
    - Columba, *&c.*
- Inalata
  - Cicur
    - Pecus
      - Maior
        - Elephas.
        - Camelus.
        - Equus.
        - Aſinus.
        - Bos.
        - Vacca.
      - Minor
        - Oues.
        - Capræ.
        - Sues *domeſticæ.*
    - Canis *ad cuſtodiendam domum idoneæ.*
    - Felis *ad purgandam domum muribus idonea.*
  - Fera.

D
Inanimata *poſſeſſio.*

- Prima
  - Ager, *Hortus, vinea, ſylua.*
  - Piſcina, *ſtagnum, lacus.*
  - Fodina *metallica & lapidicina.*
- A prima *orta*
  - Principalis
    - *Eſculēta*
      - Frumentum, *legumen.*
      - Fructus *arboreus.*
      - Panis.
    - *Potulēta*
      - Vinum.
      - Cereuiſia.
  - Minus *principalis*
    - Lignum, *ſtramen.*
    - Fœnum.
    - Lapides, *metalla.*

E Artificialis poſſeſſio

- *Domus*
- *Supellex domus*
  - *propria*
    - Primaria, *ut pecunia.*
    - Secundaria
      - Ex *materia*
        - Lignea, *Lapidea, metallica.*
        - Vitrea, *fictilis, linea, lanea.*
        - Serica, *plumea.*
      - Vſu *in genere alia ad*
        - Neceſſitatem.
        - Commoditatem.
        - Ornatum.
      - In *ſpecie*
        - Veſtiaria, *culinaria, cellaria.*
        - Menſaria, *cubicularia, ſtabularia.*
        - Operaria
          - Securis, *ligo.*
          - Malleus *aratrum, &c.*
  - *Impropria*
    - Arma.
    - Libri.
    - Medicamenta.

F Media acquirendi rem familiarē ſunt

- Ordinaria
  - Mixta.
  - Simplicia
    - Naturalia
      - Primaria
        - Agricultura *quæ ſub ſe complectitur curam*
          - Agrorum.
          - Vinearum.
          - Hortorum.
          - Syluarum.
        - Cura *beſtiaria*
          - Paſtoritia *quæ ſub ſe comprehendit curā*
            - Pecudum.
            - Columbarum.
            - Gallinacei *generis.*
            - Apum. *bombycum.*
          - Prædatoria
            - Venatoria.
            - Aucupatoria.
            - Piſcatoria.
      - Secundaria
        - Foſſura *mineralium.*
        - Cæſura *lignorum.*
    - Artificialia. G
- Extraordinaria. H

G Artificialia media

- *Permutatio*
  - Mercatura
    - Liberales
      - Externa
        - Maritima.
        - Terreſtris.
      - Domeſtica, *quæ dicitur inſtitoria.*
    - Sordida, *quæ dicitur cauponaria.*
  - Fœneratio.
  - Operæ *locatio*
    - Liberalis.
    - Sordida.
- *Ædificatio quæ accommodanda ad bonum*
  - Familiæ *cuius reſpectu domus ædificanda, quæ eſt ad*
    - Sanitatem.
    - Commoditatem.
    - Iucunditatem.
  - Rei *familiaris cuius reſpectu domus ædificanda quæ ſeruandis & cuſtodiendis poſſeſſionibus domeſticis eſt idonea & utilis.*

H Extraordinaria

- Directa
  - Hæreditas.
  - Donatio.
  - Inuentio *Theſauri.*
- Indirecta
  - Emptio, *elocatio, conductio poſſeſſionis.*
  - Bellum *& certamẽ quod fit depoſito pignore.*
  - Luſus *& cõtractus aſſecurationis.*
  - In *his acquirendis, eligendis & perſequẽdis Patrisfamilias*
    - Adhibenda
      - Prudentia
      - Sedulitas
      - Iuſtitia.
    - Fugienda.
      - Imprudẽtia.
      - Ignauia.
      - Iniuſtitia

I Admini-

- I Adminiſtratrix domus cõſiſtit in recta adminiſtratione
  - Familię quæ eſt
    - Generalis, quæ cõtinetur in
      - Imperio *quod eſt*
        - Maritale.
        - Paternum.
        - Herile.
      - Subiectione
        - Vxoria.
        - Filialis.
        - Seruilis.
    - *Specialis, quæ cõſiſtit in mutua debitorum officiorum præſtatione Illa aũt officia concernunt vel*
      - *Totam familiam, ex quibus alia pertinent ad*
        - *Patrẽfamilias, quæ cõſiſtit in*
          - Amore & Cura *domeſtica*
            - *Suſtentationis*
            - *Diſciplinæ*
            - *Protectionis*
        - *Domeſticos, quæ cõſiſtit in* — *Erga Patrẽfamilias.*
          - 1
            - *Obediẽtia.*
            - *Reuerẽtia.*
          - 2
            - *Sedulitate.*
            - *Fidelitate.*
      - *Partes familiæ quæ tribus claſſib. continentur*
        - 1. Claſſis *officia concernunt*
          - Maritum
          - & Vxorem. K
        - 2. Claſſis
          - Parentes.
          - Liberos. L
        - 3. Claſſis
          - Herum.
          - Seruum. M
  - Rei *familiaris.* N

K

Officia *quæ cõcernunt maritũ & uxorem ſunt vel*

- Cõmunia
  - *Primaria*
    - Se *mutuo amare & honorare.*
    - Fidem *coniugalem inuiolatam ſeruare.*
    - Concordiam *mutuam alere.*
  - *Secundaria*
    - Communionem *inter ſe habere tam bonorum, quam malorum.*
    - Vtriuſque *næuos & mores patienter tolerare.*
    - Communem *domus curam habere.*
    - Secretã *matrimonii non reuelare.*
- Propria *quorũ alia*
  - Mariti
    - Præeſſe *ſuæ uxori cum ratione & prudentia.*
    - Eius *curam habere nõ tantum ſuſtentando, ſed etiam protegendo.*
  - Vxoris
    - Maritum *pro capite & Domino ſuo agnoſcere.*
    - Debitam *et obſeruantiam & obſequium præſtare.*
    - Adiuuare *maritum in adminiſtranda & augenda domo.*

L

Officia *quæ concernũt parẽtes & liberos alia ſunt*

- Parentũ, *quæ cõſiſtũt in*
  - Amore *paterno.*
  - Cura
    - Primaria
      - *Generatiõis quæ cõſiſtit in*
        - Legitima *& tempeſtiua ex vtraque parte matrimonii contractione.*
        - Legitimo *& tempeſtiuo coitu.*
        - Sedula *matris prægnantis cura.*
      - *Educationis quæ conſiſtit in cura*
        - Nutricationis.
        - Protectionis.
        - Diſciplinæ
          - *Corporis*
          - *Animi*
          - *utriuſque*
            - *Publica.*
            - *Priuata.*
    - Secundaria, *quæ eſt cura*
      - Elocationis.
      - Procreationis.
- Liberorum, *quæ reſpiciunt*
  - Ipſos *parentes & conſiſtũt in*
    - Amore *& reuerentia.*
    - Obedientia *& gratitudine filiali.*
  - Liberos *inter ſe, quæ conſiſtunt in*
    - Mutua *dilectione.*
    - Concordia.

M

Officia quæ herum & ſeruum concernunt ſunt vel

- **Heri erga ſeruos**
  - **Generalia**
    - Humanum, manſuetum, beneficum & iuſtum ſe præbere.
    - Iis eſſe cauſam exemplarem virtutis.
  - **Specialia**
    - **Primaria**
      - Præſcribere ſeruis certas operas.
      - Eorum laboribus certũ tempus & dimenſum præfinire.
      - Victum & mercedẽ debitam iis dare.
    - **Secundaria**
      - Caſtigare ſeruos improbos pro meriti ratione.
      - Diebus feſtis recreationem illis concedere.
      - Aduerſus aliorũ iniurias eos defendere.
- **Seruorum ex quibus alia reſpiciũt**
  - **Herũ vt**
    - Reuereri ſuum herum eique in omnibus rebus honeſtis parere.
    - Sedulò & fideliter mandata ſui heri vocationisq́; ſuæ munia exequi.
    - Omnes actiones & labores ſuos ad vtilitatem ſui heri conuertere.
  - **Seruos ipſos inter ſe, vt**
    - Concordiam alere.
    - In expediendis negotiis domeſticis mutuas operas mutuaq́; auxilia conferre.

N Recta adminiſtratio rei familiaris in qua conſideranda

- Cauſæ *efficientes*
  - Principales
    - Paterfamilias.
    - Materfamilias.
  - Inſtrumentales
    - Subſtãtiales
      - Ordinariæ
        - Serui.
        - Ancillæ.
      - Extraordinariæ, *vt operarii.*
    - Accidentales *ſunt virtutes Oeconomicæ:*
      - Prudentia,
      - Pietas,
      - Vigilantia,
      - Sedulitas,
      - Parſimonia,
      - Frugalitas,
      - Liberalitas &
      - Iuſtitia.
- Partes *quæ ſunt*
  - Cura *conſeruãdi & tuẽdi rẽ familiarem, quæ perficitur*
    - Admotione *cauſarum conſeruantium, vt ſunt curæ*
      - Benè *diſponendi, ordinandi & diſtinguendi.*
      - Benè *ſuſtentandi, aſſeruãdi & tuendi poſſeſſiones domeſticas.*
    - Propulſatione *cauſarum corrumpentium, quæ ſunt omnis generis mala, quæ damnũ & corruptelam poſſeſſionibus domeſticis inferre poſſunt.*
  - Cura *benè vtendi rem familiarem*
    - Erogatiua *quæ*
      - Victus, *veſtitus, ornatus.*
      - Aliarum *rerum ad Oeconomicã pertinentium, quatenus illarũ comparandarũ gratia ſumtus ſunt faciendi curam complectitur & moderatur.*
    - Benefactiua, *quæ aliis de bonis domeſticis pro ratione neceſſitatis & facultatis benefacit.*

FINIS TABVLÆ OECONOMICÆ.

TABVLA TOTIVS POLITICÆ METHODVM ADVMBRANS.

- Politicæ partes duæ
  - Conſtitutrix reipub in qua conſideranda veniunt
    - Natura Reipub. quæ cognoſcitur ex
      - Definitione *qua reſpub. dicitur communitas hominum & rerum ciuilium Magiſtratus Politici imperio ſubiecta.*
      - Cauſis, *quarum alia*
        - Externa
          - Finis
            - Vltimus *vt felicitas terrena hominũ in ſocietate ciuili viuentium.*
            - Subordinatus
              - Principalis
                - 1. Honeſta *& tranquilla ciuium vita.*
                - 2. Veræ *religionis iuſtitiæq; inter homines propagatio.*
              - Minus *principalis.*
                - 1. Pax *externa publica.*
                - 2 Legitima *aduerſus hoſtium incurſus defenſio.*
                - 3. Bonorum *externorum ad vitam ciuilem benè degendam neceſſariorũ ſufficientia.*
          - Efficiens
            - Prima *ſolus Deus.*
            - Secunda
              - Principalis.
              - Minus *principalis*
                - Impulſiua
                  - Interna *vt natura.*
                  - Externa
                    - Vtilitas.
                    - Neceſſitas.
                - Exẽplaris
                  - Reſpub. *mundana.*
                  - Eccleſia *Chriſtianã.*
        - Interna A
    - Species Reipub.
      - Simplex *quæ reſpectu imperii*
        - Monarchica
          - Minor
            - Diſtrictus.
            - Baronatus.
            - Comitatus.
          - Maior
            - Ducatus.
            - Principatus.
            - Regnum.
        - Polyarchica
          - Ariſtocratica.
          - Demoſtratica.
      - Compoſita.
  - Adminiſtratrix *Reipub.* D.

A Interna

- Materia
  - Populus *in quo conſideranda veniunt*
    - Partes *populi*
      - Simplices.
      - Compoſitæ
        - Familiæ
          - Domeſticæ & *priuatæ.*
          - Ciuiles & *publicæ.*
        - Collegia *in quibus conſiderantur*
          - Cauſæ.
          - Species
            - Sacrum
              - Eccleſiaſticum.
              - Scholaſticum.
            - Profanũ
              - Primariũ.
              - Secũdariũ.
    - Ordines *quorum alius complectitur*
      - Ciues
        - Nati.
        - Facti.
      - Incolas *quibus opponuntur peregrini.*
      - Vtrique
        - Ex *relatione sũt vel*
          - Magiſtratus.
          - Subditi.
        - Ex *ſexu*
          - Mares.
          - Fœminæ.
        - Ex *ætate*
          - Iuniores.
          - Seniores.
        - Ex *dignitate*
          - Nobiles.
          - Ignobiles.
        - Ex *habitu*
          - Literati.
          - Illiterati.
        - Ex *facultatib.*
          - *Diuites*
            - *Et rurſus ex his*
              - *Agricolæ.*
              - *Mercatores.*
              - *Opiſices.*
          - *Pauperes.*
        - Ex *ſtatu & condõe*
          - *Liberi.*
          - *Serui*
          - *ex utroq;*
            - *Idiotæ*
            - *Officiarii.*
  - Res *populi.* B
- Forma *Reipub. quæ eſt diſtincta & harmonica ſingularum partium Reipub. coordinatio, & ad vnum corpus ciuile, reductio.*

B

Res populi complectitur, res

- Animatas, *quæ ſunt*
  - Miniſtri *publici.*
  - Beſtiæ
    - Cicures
      - Terreſtres.
      - Volatiles.
      - Aquatiles.
    - Feræ.
- Inanimatas, *quæ ſunt*
  - Immobiles
    - Naturales
      - Simplices
        - Fluidæ
          - Maria.
          - Flumina.
          - Stagna.
          - Lacus.
          - Fontes.
          - Thermæ.
        - Solidæ
          - Agri
          - Prata
          - Valles.
          - Montes
          - Littora
          - Ripæ.
      - Mixtæ
        - Supra *terra*
          - Syluæ
          - Vineę
          - Horti
          - Paſcua.
          - Viridaria.
        - Infra *terram*
          - Fodinæ *metallicæ*
          - Lapicidinę
          - Salinæ.
    - Artificiales
      - Primæ
        - Domus.
        - Pagus.
      - A prima *ortæ*
        - *Vrbs, Eius partes.* *Regio.*
          - Primariæ *vt ædificia*
            - Publica
              - Sacra
                - Templa
                - Scholæ.
              - Profana
                - Conuen*tionaliæ*
                - Subſidi*aria.*
            - Priuata
            - Mœnia.
            - Spatia *publica*
              - *Vici.*
              - *Fora*
              - *Portæ.*
              - *Pomæria, Cœmeteria*
          - Secundariæ.
  - Mobiles. C

- C. Mobiles
  - Corporales
    - Inſtrumenta *publica*
      - Memorabilia.
      - Vſualia.
      - Voluptuaria.
    - Redi tus*pu blici quorū acqui rēdorū media alia*
      - Naturalia.
      - Ciuilia
        - Generalia.
        - Specialia
          - Ordinaria
            - Primaria
              - Vectigalis.
              - *Tributi*
                - Inſtitutio.
                - Exactio.
            - Secundaria.
          - Extraordinaria.
  - Incorporales
    - Sacræ
      - Religio.
      - Res *literaria*.
    - Profanæ
      - Primariæ
        - Leges *diſciplinæ*
        - Conſilia.
        - Iudicia.
      - Secundariæ
        - Commercia *publi-ca*.
        - Fœdera.

D Admini-

D Adminiſtratrix Reſpub. duas partes habet quarum

- 1. Vna de imperio ciuili in quo conſideranda
  - Subiecta quorum aliud
    - Occupans vt Reſpub.
    - Recipiens vt magiſtratus in quo conſideranda
      - 1. Conſtitutio cui opponitur Abdicatio
        - Temporalis.
        - Perpetua.
        - Conſtitutio:
          - Diuina
            - Immediata.
            - Mediata.
          - Humana
            - Ordinaria
              - Simplex
                - Electiua in quo cōſiderāda cāa
                  - Efficiens
                    - Principalis
                      - Totus populus.
                      - Pars primaria pop.
                    - Inſtrumentalis
                      - Ius eligendi.
                      - Modus eligēdi per
                        - Suffragia.
                        - Sortes.
                        - Vtraq;
                  - Finis.
                - Subiectū perſonæ eligēda in quibus conditiones ſpectāda
                  - primariæ
                    - Scientia.
                    - Voluntas.
                    - Facultas.
                  - ſecundariæ
                    - Sexus, ætas, ſtatura corporis
                    - Forma, patria, familia.
                    - Diuitiæ, potētia, ſtatus.
              - Succeſſiua
                - Cauſa efficiēs
                  - Diuina
                  - Humana.
                - Subiect. recipiens
                  - Hæredes
                  - Proximi agnati.
              - Mixta.
            - Extraordinaria
              - Legitima
                - Bellica
                - Pactitia
                - vtriuſq; modi tres principales.
              - Illegitima.
      - 2. Recta officij magiſtratus functio, in qua E
      - 3. Diſtributio magiſtratus ex
        - Gradu imperij
          - Summus
            - Simpliciter.
            - Secundum quid.
          - Inferior.
        - Obiecto
          - Togatus.
          - Armatus.
  - Species imperij ciuilis alia
    - Legitima
      - Monarchia.
      - Polyarchia
        - Ariſtocratia.
        - Democratia.
    - Illegitima
      - Tyrannis.
      - Oligarchia.
      - Ochlocratia.
- 2. Altera de ſubiectione ciuili. M

- Cauſa efficiens
  - Principalis Magiſtratus.
  - Inſtrumentalis
    - Inanimata
      - Primaria
        - Interna
          - Virtus
            - Intellectualis
              - Sapientia.
              - Eloquentia.
              - Prudentia.
            - Moralis
              - Generalis.
              - Specialis generis
                - 1.
                  - Iuſtitia.
                  - Clementia.
                - 2.
                  - Fortitudo.
                  - Liberalitas.
                - 3.
                  - Tẽperantia.
                  - Humilitas.
          - Vires corporis.
        - Externa
          - Lex.
          - Diuitiæ.
      - Secundaria
        - Auctoritas in qua cõſiderãda
          - Efficiens
            - Procreatrix
              - Proxima.
              - Remota
            - Conſeruatrix.
          - Finis.
        - Potentia.
    - Animata
      - Conſiliarii in quibus ſpectandæ
        - Electio in qua conſideranda qualitas
          - Prudentia.
          - Probitas.
        - Officiũ quod perficitur
          - Bonorũ perſecutione, quæ ſunt claſſis
            - 1.
              - Pietas
              - Fidelitas.
            - 2.
              - Libertas.
              - Conſtantia in conſiliis.
            - 3
              - Modeſtia.
              - Taciturnitas.
          - Malorũ fuga quæ sũt claſſis
            - 1
              - Pertinacia.
              - Diſcordia.
            - 2.
              - Cõfidentia
              - Temeritas.
            - 3
              - Auaritia.
              - Perturbatiões animi.
        - Diſtributio Conſiliariorum ſecundum quam alii
          - Ordinarii
            - politici
              - Aulici.
              - Curiales.
            - Eccleſiaſtici.
          - Extraordinarii.
      - In legatis ſpectanda
        - Electio, in qua cõſideratur dignitas quæ æſtimatur ex qualitatib. quæ ſunt generis
          - 1.
            - Sagacitas.
            - Prudentia.
          - 2.
            - Facundia.
            - Animoſitas.
          - 3.
            - Fidelitas.
            - Taciturnitas.
        - Officium.
- E 2. Recta officii magiſtratus functio, in qua conſideranda
- Partes F

F Partes *rectæ functionis officii magiſtratu duæ*
- Cura *togata quæ verſatur circa*
  - Populum *& reſpicit vel*
    - Subditos *quæ cura eſt vel*
      - Generalis *quæ verſatur vel*
        - Circa *vitam ſubditorum*
          - Naturalē *cuiuſmodi eſt cura*
            - Generationis.
            - Victus.
            - Sanitatis.
          - Ciuilem *cuiuſmodi eſt cura*
            - Educatiōis
            - Morum.
            - Tutelę *ſubditorum.*
        - Circa *mortem.*
      - Specialis, *quæ verſatur circa*
        - Cœtus.
          - Vniuerſales.
          - Particulares
            - *Familias*
            - *Collegia.*
        - Ordines.
    - Peregrinos.
  - Rem *populi quæ duplex cura*
    - Rerum *ſacrarum quæ duplex eſt*
      - Curę *veræ religionis*
        - Cura *Eccleſiarum quæ perſicitur cura*
          - Introducendi *& conſeruandi in Eccleſia doctrīnam & diſciplinam Eccleſiaſticam.*
          - Vocandi *& alendi miniſtros, pios & idoneos Eccleſiæ.*
        - Cura *tēplorū quæ cōſiſtit in*
          - Ædificiorū *ipſorum neceſſaria & conuenienti*
            - Extructione.
            - Reparatione.
            - Purgatione.
          - Bonorum *Eccleſiaſticorum*
            - Collectione.
            - Conſeruatione.
            - Amplificatione.
            - Recto vſu.
      - Cura *rei literariæ* G
    - Rerum *ciuilium* H
- Cura *militaris* K

G **Cura** *rei literariæ et Scholaſticæ, quæ cõſiſtit in*

- Fundatione *ſcholarum quæ perficitur mediis*
  - Primariis, *vt ſunt*
    - Ædificiorum *ſcholaſticorũ extructio, in qua habenda ratio loci in*
      - Genere.
      - Specie.
    - Collegiorũ *ſcholaſticorũ cõſtitutio in qua habenda ratio*
      - Docentium *in quibus ſpectatur*
        - *Electio quæ requirit conditiones in docentib.*
          - Cõmunes *vt ſunt:*
            - Doctrina *ſolida*
            - Probitas.
          - Proprias *vt ſunt*
            - Facultas *quæ cõſiſtit*
              - In *linguarũ & artiũ liberaliũ. ſciẽtia cũ experiẽtia & Exercitatione cõiũcta*
            - Volun*tas quæ cõſiſtit in*
              - Fideli*tate.*
              - Diligen*tia.*
        - *Officii adminiſtratio.*
      - Diſcentium *in quib. requiritur*
        - Diligens *μάθησις.*
        - Prompta *obedientia.*
  - Secũdariis, *vt ſunt*
    - Recta *legum & priuilegiorum ſcholaſticorum ſanctio.*
    - Liberalis *& munifica ſtipendiorũ aliorumq; beneficiorũ in ſcholas collatio.*
- Scholarũ *fundatarum conſeruatione quæ perficitur mediis*
  - Primariis *vt ſunt*
    - Iuſta *legum & priuilegiorum ſcholaſticorum executio & defenſio.*
    - Expedita *ſtipendiorum & beneficiorũ in ſcholas collatorum perſolutio & diſtributio, nec non eorundem amplificatio.*
  - Secundariis, *vt ſunt*
    - Prompta *ædificiorum ſcholaſticorum reparatio.*
    - Accurata *collegiorum ſcholaſticorum inſpectio & viſitatio.*

H Cura

H Cura rerum ciuilium eſt vel

- Primaria
  - Cura legũ quæ perficitur
    - Sanctione legum in qua ſpectanda
      - Bonitas legũ condẽdarũ, quæ æſtimatur ex cõditionibus in iis requiſitis, quæ ſunt vel
        - Reales quæ ſũt claſſis
          - Primæ
          - Secũdæ
          - Tertiæ.
        - Verbales.
      - Recta earum promulgatio.
    - Sancitarum executione I
  - Cura pacis & tranquillitatis publicæ, quæ perficitur partim
    - Procuratione cauſarum illius procreantiũ & conſeruantium: quarum alia
      - Generalis, vt recta & appoſita Reipubl. adminiſtratio.
      - Specialis
        - Concordia ciuiũ
        - Seuera legũ executio iuſtitiæq; adminiſtratio.
    - Remotiõe cauſarum corrumpentium, quarũ alia
      - Generalis vt praua Reipubl. adminiſtratio.
      - Specialis
        - Diſcordia ciuiũ.
        - Intermiſſio aut negligens legum executio, iuſtitiæque adminiſtratio.
- Secundaria
  - Cura ærarii publici quæ perficitur:
    - Legitima auctione illius, quæ vel eſt
      - Generalis & fit per exactionem
        - Vectigalium.
        - Tributorum.
      - Specialis quæ fit per
        - Elocationem fundorum publicorum.
        - Soli publici venditionem.
        - Bonorum confiſcationem, etc. &
        - Per alium quendã modum legitimum.
  - Cura commerciorum & confœderationũ, in qua conſideranda
    - Cauſæ.
    - Subiectũ
      - Cõmerciorum.

I Sancitarum executione quæ perficitur per

- Diſciplinam *ciuilem in qua conſideratur*
  - Recta *conſtitutio.*
  - Conſeruatio *quæ conſiſtit in Diſtributione iuſta*
    - Præmioru͂.
    - Pœnarum.
- Iuriſdictionē *ciuilem in qua conſiderantur*
  - Partes
    - Legitima *cauſarum cognitio quæ perficitur*
      - Auditione.
      - Diſcuſſione *accurata & æqua*
    - Cognitarum *deciſio.*
  - Species *ſecundum quas eſt alia*
    - Extraiudicialis *eaq; perficitur à magiſtratu*
      - Immediatè.
      - Mediatè.
    - Iudicialis *in qua conſideratur*
      - Recta *iudicii conſtitutio, quæ concernit*
        - Perſonarum *idonearum ordinationē per quas iudicium exercendu͂ eſt, in quibus ſpectandæ*
          - Conditiones
            - Generales
              - *Prudentia*
              - *Probitas.*
            - Speciales.
          - Species
            - Principales *ut iudex vel aſſeſſores*
            - Minꝰ *principales.*
        - Differentias *iudicii ſecundu͂ quas aliud*
          - Summum.
          - Intermedium.
      - Legitima *iudicii conſtituti exercitatio.*

K Cura militaris in qua conſideranda belli

- Definitio.
- Diſtributio ſecundum quam bellum aliud
  - Iuſtum in quo conſideranda
    - 1. Legitima belli ſuſceptio quæ fundatur in
      - Cauſa legitima vt eſt
        - Efficiens
          - Principalis vt magiſtratus politicus.
          - Impulſiua
            - Generalis, vt ineuitabilis neceſſitas.
            - Specialis
              - defenſio } neceſſariæ & legitima.
              - vindicatio } neceſſariæ & legitima.
        - Finis
          - Pacis publicæ conſeruatio.
          - Amiſſæ recuperatio.
      - Modo legitimo qui exigit
        - Maturam deliberationem.
        - Adornationem conuenientē quæ cōſtat
          - Apparatu
          - Delectu prudenti in quo conſideratur
            - Perſonæ eligendæ quæ ſunt
              - Principes belli
                - Dux belli in quo ſpectatur
                  - Scientia militaris
                  - Virtus.
                  - Auctoritas.
                  - Felicitas.
                - Duci adiuncti officiarij
                  - Superiores, } In quibus requiritur Prudentia militaris, Fortitudo.
                  - Inferiores. } In quibus requiritur Prudentia militaris, Fortitudo.
              - Principibus ſubiecti vt milites.
            - Mod° delectus q. cōſiſtit in
              - Collectiōe militū, quæ conſtat
                - Vocatione
                - Vocatorū probatione
              - Ordinatione.
    - 2. Recta eiuſdem
    - 3. Diſtributio ſecundum quam bellum aliud eſt
      - Defenſiuū / Vindicatiuum } Vtrumque
        - Externū
          - Terreſtre
          - Nauale,
        - Internum.
  - Iniuſtum.

L

L

2. Recta eiuſdē ſuſcepti geſtione quæ cōſiſtit partim in
- Belli *indictione.*
- Belli *indicti executione quæ perficitur*
  - Apta *caſtrorum metatione.*
  - Rectâ exercit⁹ guber-natione *quæ conſiſtit in*
    - Diſci-*plina militari cuius cāā cōſeruās*
      - Liberalis *ſtipendiorum perſolutio.*
      - Seuera *legum militariū executio.*
    - Conuenienti *hoſtiū aggreſſione quæ fit*
      - Dolo.
      - Vi *aperta.*
  - Conuenienti *belli finitione quæ fit, vel per*
    - Victoriam *vi armatā partam.*
    - Spontaneā *& iuſtam partium belligerantium tranſactionem ſeu pactionem.*

M

In *ſubiectione ciuili conſiderāda ſubditorum*
- Natura.
- Offi-cia
  - Generalia.
  - Specia lia, *quorū talia concernunt*
    - Deum *quæ conſiſtunt in veræ religionis amore & ſtudio.*
    - Magi-ſtratū *quorū alia sūt*
      - Prima *quæ cōſiſtunt in ſubditorum*
        - *Amore.*
        - Reuerētia.
      - A prima *orta quæ conſiſtūt in ſubditorum*
        - *Obediētia*
        - *Fidelitate*
    - Cōciues *quæ ſunt*
      - Communia *et conſiſtunt in*
        - Amore.
        - Iuſtitia.
        - Cōcordia.
      - *propria quæ concernunt vel*
        - Æquales.
        - Inæquales
          - *Superiores.*
          - Inferi-*ores.*

FINIS.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0035-3

199
Ia 1993
(1/3)
ULB Halle 3
005 022 061
TA → OL
VD17
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0037-4

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0038-0

2.

TABVLÆ TOTIVS PHILOSOPHIÆ PRACTICÆ METHODVM ADumbrantes:

Authore

CLEMENTE TIMPLERO

Stolpenſi Miſnico in Illuſtri Schola Steinfurtenſi Philoſophiæ profeſſore.

HANOVIÆ

Ex Typographia Antoniana.

MDCXI.

Cum Gratia & Priuileg. Sac. Cæſ. Maieſt.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-379016-p0039-9